

NSJSS

NEZAVISNI SINDIKAT JAVNIH SLUŽBI SRBIJE

Beograd, Dečanska 14/V, Novi Sad, Modene 5, e-mail: sindiso@sbb.rs tel/faks: 025/420-093

РАДНИЧКИ ВЕЛИКДАН ОВЕ ГОДИНЕ БЕЗ МАСОВНИХ РАДНИЧКИХ МАНИФЕСТАЦИЈА

Како су у праскозорје Првог маја – Међународног празника рада најавили лидери синдиката учесника Социјално-економског савета, ни ове године неће бити масовнијих радничких манифестација, ни ових, наводно репрезентативних, а ни оних нерепрезентативних синдикалних централа.

Учесници социјалног дијалога на републичком нивоу задовољили су се тиме што су уочи 01. маја, Међународног празника рада потписали са исто тако нерепрезентативном Унијом послодаваца Србије и Владом Републике Србије Социјални пакт, а у јутарњем програму јавног сервиса резигнирано констатовали да су традиционални првомајски теферичи победили жељу да радници организовано и у духу универзалне радничке солидарности искажу незадовољство стањем у свету рада и односима између света рада и света капитала. На тај начин лидери два синдиката само су показали да су од послодаваца и власти једино гори синдикати, као што су уосталом недавно показали наводно уједињени синдикати јавних служби, који су након двоипомесечног штрајка, у комбинацији са краћим радним временом, успели да од готовог направе вересију и да по први пут, уместо да постигну нешто више, прогласе за добитак повраћај изгубљене зараде (уколико у међувремену надокнаде пропуштене послове).

На тај начин се недвосмислено показало да су у недовршеној држави и недовршени синдикати, којима је, изгледа, више у интересу да глуме социјални дијалог (уз плаћено учешће у том трипартитном телу), као и уосталом да ухлебе један број ислужених синдикалаца у трипартитним одборима, уз више него пристојну новчану надокнаду, него да се боре за радничка права. То што се у фиктивном социјалном дијалогу све више смањују радничка права њих и не брине, пошто већ одавно поступају по оној, по зву чувеној – „после мене потоп“, заборављајући уопште смисао постојања радничких организација и наравно радничких трибуна.

Једини ко би могао бити донекле задовољан потписаним Социјалним пактом јесте власт, којој је обећано да неће бити штрајкова, бар до краја године, тако да се може безбрижно посветити предизборним активностима, а за финале тих активности, вероватно ће смислити поново неку ујдурму, попут оне која се десила приликом последњих избора, када су закључили са истим социјалним партнерима ОКУ и који су одмах после избора замрзли, у оном најважнијем – финансијском делу. Власт је удовољила и послодавцима, пошто ће део буџетских средстава усмерити и према њима и тиме наставити бесмислену политику финансирања одређеног броја радних места, чиме послодавци добијају бесплатне раднике које онда у правилу, након истека субвенција, немилосрдно отпуштају.

Наравно, Споразум може врло лако остати „мртво слово на папиру“, пошто је и досад било знано да најважнији послодавци у држави и нису међу потписницима и да они и иначе не поштују никакве споразуме, као што су већ и најавили да неће поштовати одредбу Социјалног споразума о минималној цени рада, а да не говоримо о поштовању одредби о обавезности уплате доприноса, пореза, која се у правилу крши.

И тако, уместо да лидери најутицајнијих синдиката, ако су то уствари, употребе снагу ауторитета и под једну заставу окупе све раднике и покажу властима и послодавцима шта мисле о њима, они уствари растурају и оно мало преосталог синдикалног покрета који у апатији, незнању, немогућности да дође до изражаја и не зна како да артикулише своје, више него оправдане захтеве, како би рад наплатили и од рада могли живети, као што то уосталом чине радници у развијеним индустријским демократијама. У таквој синдикалној алиби-стратегiji криви су опет радници - и синдикалним лидерима, јер су изабрали првوماјски уранак уз неки поточић, канал или реку, уместо да искажу поверење лидерима који су их преварили по ко зна који пут и оставили саме на цедилу, али и послодавцима, јер, Боже, они су скупи, размажени и хоће за рад да добију, да не поверујете, плату.

Ипак, Први мај је прилика да се подсетимо и на чињеницу да су радници одувек морали да освајају своја права и да су она за наше услове високопостигнута у земљама у којима је свет рада знао упорном борбом та права остварити и задржати, резултат радничке борбе, а не стога што су тамо капиталисти хумани. Стога и српски радници морају научити ту лекцију - да се за њихова права нема ко други изборити, сем до њих самих, учећи се, при том на туђим, али и својим примерима, те учити да су за сопствене невоље делом и сами криви.

Међународни празник рада је сећање на радничка постигнућа, али и радничке жртве које су синдикално организовани радници поднели и подносе од давне **1884.** године, па до данас, и на прве америчко-канадске радничке победе у борби за већа радничка права. Од првих захтева из те давне **1884.** године и великих и нажалост крвавих радничких штрајкова у Чикагу **1886.** године, Међународни празник рада обележава се, у правилу, великим демонстрацијама, понекад и парадама, мирним протестима и сл., а најчешће су га организовали социјалистички, комунистички, анархистички и различити левичарски покрети. Како су радничке масовне манифестације многимима добро дошле, не чуди да се у прославу празника укључиле и конзервативне организације попут католичке цркве, која је Први мај прогласила даном Светог Јосипа радника. Бележимо и да је у многим земљама света **01.** мај постао државни празник, кога су као таквог славиле све комунистичке (реалсоцијалистичке) државе и власти, па чак и Хитлерова Немачка, што све упућује на закључак да су пречесто раднички интереси многимима добро послужили у политичке сврхе, при чему су, наравно, радници у правилу пролазили „као боси по трњу“, а да су и сами томе допринели. Како изгледа, многи радници ни из овог историјског искуства нису много научили, па су често пред дилемом: национално или радничко бирали ово прво, заборављајући да се као радници морају првенствено заложити за радничка права. У свему томе српски радници нису били никакав изузетак, као, уосталом, ни њихове колеге у окружењу и управо стога је отрежњење можда тако и болно и тешко.

У очекивању и нади да ће радници знати и умети да на прави начин успоставе стратегију и усмере активности на побољшање радничког положаја и радничких права, свим онима који имају посао, који се боре да га сачувају и онима који ће га стећи, као и њиховим породицама које од тога зависе, честитамо Међународни празник рада.

Београд, **29.04.2011.** год.

проф. Хаџи Здравко М. Ковач
председник НСЈС